

Teo Samaržija

**JEZICI ZA
GIMNAZIЈALCE**

Koška/Našice, 2018.

Nakladnik Alberta - Osijek

Edicija Gimnazijske teme - knjiga 1
Teo Samaržija
JEZICI ZA GIMNAZIJALCE

Urednik Milan Ivanović

Korektor Antun Matić

Naslovnica Alberta tim⁽¹⁾

Grafičko oblikovanje
i tisak Rajs

Naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-7973-16-2

CIP zapis dostupan u računalnom
katalogu Gradske i sveučilišne
knjižnice Osijek pod brojem
140901000

(1) slika na naslovnici, izvor: J. P. Malory, Indoeuropljani - zagonetka njihova podrijetla

Sadržaj

1. Uvod	5
1.1. Povratak radoznalosti	5
1.2. O čemu je ovdje riječ	7
2. Ljudski jezici	11
2.1. Od prajezika do protoindoeuropskog jezika	12
Prvi etimolog, Kako je nastao jezik, Razvoj pisma	
2.2. Od protoindoeuropskog do latinskog jezika	19
Mjesto i vrijeme radnje, Kako se što čita	
O jeziku Protoindoeuroljana, Gramatika	
Padeži, Glagoli, Brojevi do sto, Sintaksa	
Indoeuropska imena, Jabuka	
2.3. Indoeuroljani u Maloj Aziji i Europi	29
Slučaj Hetita, Slučaj Latina, Množenje i dijeljenje	
Gramatika kasnog latinskog, Nepravilni glagoli	
U potrazi za protokeltskim jezikom, Protogermski jezik	
Stari Slaveni	
2.4. Od latinskog do današnjih jezika	40
Skupine jezika – romanski jezici, Litvanski jezik	
Armenski jezik, Sardinjski jezik, Lužički jezik	
Kašupski jezik, Malteški jezik, Baskijski jezik	
Moguće prevare, Kako se mijenjaju jezici	
Odgovarajući glasovi, Konačno do izvora	
Protoindoeuropske riječi, Deset kao desert	
Zašto se događaju glasovne promjene	
Limitacije etimološke metode, Posuđivanje riječi	
Grimmove bajke – Grimmov zakon	
2.5. Lingvistika namirnica	58
Kava, Šećer, Breskva, Kamilica, Kesten, Kruška	
Naranča, Limun i banana, Luk i poriluk, Mrkva	
Celer, Salata, Paprika, Špinat, Maslina i ulje, Zob	
Šljiva, Trešnja, Kivi, Višnja, Med	
Novi svijet, Čokolada, Avokado	
2.6. Nazivi mjesta	63
Uvod, Zanimljivi toponimi u svijetu	
Zagreb, Zadar, Mljet, Rab, Osijek i Slavonski Brod	
Belišće, Vir, Dalmacija, Istra, Slavonija, Baranja	

Dubrovnik, Vukovar, Sisak, Trogir, Pula, Pazin Pag, Krk, Hvar, Kornati i Elafitski otoci, Varaždin Donji Miholjac, Nin, Vis, Split, Baška Voda, Šibenik Cres, Valpovo, Orahovica, Cavtat, Čakovec, Beli Manastir Plitvička jezera, Požega, Vinkovci, Đakovo, Papuk i Bosut Krdinja, Dilj, Psunj, Velebit, Dinara, Risnjak, Panonija Dunav, Sava, Drava, Karašica, Orljava, Korana, Krapina Lika, Kupa, Mura, Odra, Neretva, Zaključak	
2.7. Ugroženi jezici	80
3. Programski jezici	83
Compileri i interpreteri, Imperativni i deklarativni jezici Haskell, C++, Assembler, Mathematica i digitalna fizika Koji je jezik bolji, Načini pisanja aritmetičkih izraza – postfix i infix, Razgovor s računalom, Lingvistička rekurzija, Dijalekti programskih jezika, Sintaksa programskih jezika, Zanimljiv primjer FMS Loga, Što nije programski jezik? Kako definirati programski jezik? Koje riječi imaju programski jezici, Kako se razvijaju programski jezici, Kako rade računalni virusi, Dvosmislenost, Neobične etimologije u programskim jezicima	
4. Tvrdnje o jeziku	99
Zamjenice, Veznici, Znakovni jezici, Povijest brojeva Zašto lingvisti koriste male brojeve za usporedbu jezika Matematika u Hrvatskoj	
5. Uvod u Gimnazijske teme (II.)	107
Literatura	109
Biografija	111